

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertatom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 - Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Delo naše šole

V zadnjem času mnogo govorijo o naših šolah, o osnovnih, srednjih in visokih. Zato bo zanimalo vse bralce »Ponedeljskega Slovence«, kaj mislijo o naši šoli tuji in še posebno naši najhujši nasprotniki, vprav sovražniki vsega, kar je naše in slovensko, in sistematični uničevalci kulturnih pridobitev našega naroda. Kdo ni radoveden, kaj mislijo zagrizeni Italijani o naših osnovnih šolah in o nalogah našega vseučilišča?

V fašističnem »Popolo di Trieste« je nedavno publicist C. De Franceschi pričel obravnavati »šolsko vprašanje v Julijski krajini«. V obrežnih italijanskih mestih ni strahu, meni člankar, da bi ljudska šola ne vzgojila pravih italijanskih patriotov. V jezikovno mešanem pasu, v zapadni južni Istri (pisatelj torej sam priznava, da ni niti zapadna obala Istre italijanska!, prip. uredništva) je bila šola do zadnjega časa zelo zanemarjena in tam je nepismenost silno razširjena; tod otroci slovenskih in hrvaških staršev živijo v stiku z italijanskimi in se bodo polagoma navzeli italijanskega duha. »Povsem drugačen, kakor v Istri in v tržaški okolici je položaj v tistem delu Julijske krajine, kjer je slovenski življenjski naseljen strnjeno.« Ti Slovenci niso pred vojno nikdar prišli v stik z Italijani in so še danes pod vplivom protitalijanske propagande, ki se je vršila že pred vojno. »Slovenci imajo v resnici živo narodno zavest in strikturno vzgojno delo italijanskega učitelja v šoli se takoj uniči v družinskem ozračju, ki gotovo ni naklonjeno Italiji; na drugi strani ovira razvoj italijanskega pouka slovenski duhovnik, ki poučuje v cerkvi otroke v materinščini.«

»Ko se je v preteklem stoletju prebudil slovenski nacionalizem, so se voditelji tega naroda v prepričanju, da ni mogoče resničen napredek, kakor tudi ni mogoče utemeljiti zahtev po narodnih pravicah brez lastnega leposlovja, lotili z izredno vno mo ustvarjati slovensko literaturo, širiti v svojih krajih osnovni pouk in graditi po najboljših zakonitih vaseh šole, ki so vztrajale kmetskimu značaju slovenskega ljudstva. Radi tega je med Slovenci izredno malo nepismenih in v slovenskem ljudstvu je zasidrana ljubezen do knjige zgodovinske in poučne vsebine. Vsaka hiša ima svoj list (žalibog po zaslugi fašizma danes ne več, prip. uredn.), kolektar, roman in pogosto se dogaja, da oče sam poučuje otroke v čitanju. Zato otroci v šoli mešajo italijanska abeceda s slovensko, katero so se naučili doma. Na drugi strani širijo slovensko kulturo duhovniki, ki poučujejo verouk v materinščini in delijo učencem nabožno čtivo v slovenskem jeziku. Jasno je, da je v takšnem ozračju vzgojni uspeh italijanske šole skoro nič; organizacije fašistične stranke so osvojevale.«

Nato pa priznava člankar, da tudi italijanska srednja šola ne napravi iz slovenskega dijaka dobrega italijanskega državljanca. Zadnji politični procesi so pokazali, da so prav ti dijaki, ki so absolvirali italijanske srednje šole, najbolj zagrizeni nasprotniki Italije. Tudi italijanska univerza je ostala brez vpliva na slovensko akademiko. Zato prihaja kulturonosni fašist do zaključka, naj se slovenskim dijakom na vsak način zapre pot v srednje in visoke šole, da bi tako ostalo slovensko ljudstvo brez inteligence. Slovenskega dijaka zastrpljajo tajno od onkraj meje. Prav to dijaštvo, ki je započelo svoje študije v Italiji in zbežalo čez mejo, se na slovenskih srednjih šolah in na univerzi v Ljubljani vzgaja v slovenskem duhu in od tam prihaja po tajnih celicah ta duh zopet v Italijo.

Italijanski publicist je nehoti jasno začetel posebno nalogo naših osnovnih, srednjih in visokih šol, ki so v resnici na meji. Posebna vloga Ljubljane in posebno našega vseučilišča je s tem utemeljena tudi z zgolj, recimo, »čravnega vidika, ako bi Slovenci sploh ne bili ...« in s tem utemeljena ima s svojimi šolami posebno poslanstvo, ne samo glede Primorske, temveč tudi glede Koroške. Zato bi našim lastnim bratom onkraj meje in naši lastni državi, ki ji njihova usoda ne more biti indiferentna, napravili veliko krivico, ako bi sami na katerikoli način oslabili moč naših šol in našega vseučilišča. To bi bil tudi pravostranjen umik pred tujcem, ki steza prste po naši zemlji.

Zavarovanje

Včeraj je prihitel k meni znanec, ki ga nisem videl ne nekaj let.

»Imenitno! Kakor nalašč! Ali veš, da te iščem!« Dejal sem, da ne vem.

»No, vidiš! Ali ni to čudno. Ti misliš name, jaz pa na tebe. Ali imaš kaj denarja?«

Sem že slutil, kam pes taco moli.

»Nimam!«

»Kakor nalašč, prav kakor nalašč!«

»Kako to misliš?«

»I no, če ga nimaš, si ga potreben. Jaz iščem človeka, da bi z njim delil srečo. Imam zaklad, pa ga ne morem dvigniti!«

»Kako to?«

»Ali ne veš, da stari Zidar lahko jutri umre. Čisto na koncu je, prav čisto na koncu. Saj ga poznaš?«

Rekel sem, da ga ne poznam.

»Da, da, je že pravi, da, prav tisti. Nekoliko je šepal na levo nogo in sopihal. Ej, nahuha, da, nahuha! To je od sile. In zdaj ga bo vzela. Škoda moža. No, da, pa naj umre, star je dovolj. In ali veš, da ni nič zavarovan. Za smrt ni nič zavarovan. Takšna neopreznost, ko bi mu to lahko vrglo tisočake. Da se ljudje tako nič ne preskrbe za smrt. Pomisli, tisočake!«

»No, da, sem zinil, da sem sploh kaj zinil.

Pred novo ofenzivo Japoncev

Trdnjava Vušung zasedena — Kitajska se bo borila z vsemi silami

Pariz, 7. febr. ž. Po neki brzozavki iz Honana, novega glavnega kitajskega mesta, se je tjkaj preselila nankinška vlada. Predsednik izvršilnega odbora Vančingven je dal izjavo, v kateri pravi, da Kitajska dela z vsemi silami, da zbere veliko število vojaških oddelkov in nov vojni material, da ga pošlje na pomoč Sangaju. Vančingven je v svoji izjavi naglasil, da kitajska politika temelji na dveh principih. Kitajska vlada ne bo nikdar podpisala pogodb, ki bi vsebovale odredbe, po katerih naj bi Kitajska izgubila tudi najmanjši del svoje suverenitete. Kitajska se bo z vsemi silami branila proti napadom Japoncev.

London, 7. febr. ž. Položaj v Sangaju postaja vedno bolj resen. Bombardiranje japonskih letal in streljanje s strani mornarjev, ki so bili izkrcani iz vodnih ladij, se še vedno z vso ostrino nadaljuje. Tako Japonci kakor tudi Kitajci dobivajo stalno nova ojačenja. Japonska vojna ladja »Ma Mia«, je izkrcala 1000 vojakov, veliko število poljskih topov in oddelkov za bombardiranje. Razen tega so Japonci izkrcali še 4000 mož v Sanu, t. j. v mestni četrti Sangaja, ki se nahaja na južni obali Modre reke. Ta odred je dobil nalogo, da preseka železniško črto, ki pelje proti Nankingu, odkoder Kitajci stalno dobivajo novo pomoč, municijo in orožje. Razen tega so Japonci izkrcali svojo 20. divizijo, ki je zavzela položaje v Nongkevu. Ta divizija bo začela novo strašno ofenzivo. S to ofenzivo bo prišlo tudi do prave vojne, če-

prav še formalno ni bila objavljena. Kitajci vedno bolj zbirajo svoje zrakoplove in jih uporabljajo z velikim uspehom. Kitajci še vedno trdno držijo svoje pozicije okrog severnega kolodvora, kjer so dosegli tudi znatne uspehe. Čona okrog trdnjave Vušung, je bila strahovito bombardirana iz zrakoplovov od Japoncev, na drugi strani pa so jo obstreljevali ladijski topovi. 3000 Japoncem se je posrečilo trdnjavo zasedeti. Takoj nato je v trdnjavo vdrla še 800 japonskih pomorskih strelcev.

London, 7. febr. ž. Armada generala Hasebe, ki je zavzela Harbin, je naletela na velik odpor Kitajcev. Kitajska vojska šteje v tem kraju 20.000 mož. Japonski zrakoplovi so bombardirali to armado s precejšnjim uspehom. S tem, da so Japonci zavzeli Harbin, so dobili v roke ključ severne Mandžurije.

Strašne zgube Kitajcev

Sanghaj, 7. febr. AA. Po pisanju japonskih listov so v doseganih bojih izgubili Kitajci okoli 5000 ljudi, medtem ko so Japonci imeli samo 49 mrtevih in 254 ranjenih. Od teh 126 nevarno ranjenih.

Sanghaj, 7. febr. AA. Zadnje dni je padlo pri obrambi utrbe Vušung 30, ranjeno pa je bilo 50 kitajskih vojakov. Skupno je ostalo za obrambo utrbe samo še 250 mož.

Za spravo in mir med narodi

Kardinal Faulhaber o razorožitvi

München, 7. febr. tg. Z ozirom na ženevsko razorožitveno konferenco in novo vojno na daljnem vzhodu je bila danes dopoldne v baziliki sv. Bonifacija v Münchenu služba božja z molitvijo za mir med narodi. Pontifikalno mašo je opravil kardinal nadškof dr. Faulhaber, ki je v svojem govoru med drugim izjavil: Ta ura je tako velika, kakor je bila ona, ko se je ustanovila Zveza narodov z namenom, zagotoviti v bodoče mir. Cilj ženevske razorožitvene konference ima biti ta, da se napravi konec brezkončnemu vojnemu oboroževanju med narodi in osvoboditi narode blaznosti nove vojne, ki bi se vohila z novodobno tehniko. Zato so danes oči vseh uprte v Ženevo. Ne smemo pa gojiti prevelikih nad in ne smemo pričakovati, da bo to veliko delo končano v par tednih. Seveda je čudno, da se ob istem času, ko se je začela razorožitvena konferenca, žuje od daljnega vzhoda grmenje bomb in ladijskih to-

pov. Ta istočasnost šele prav dokazuje, kako je potrebno, da Zveza narodov prepreči take grozote s svojim delovanjem. Mi sodobniki zadnje vojne si moramo podati roke za sporazum in spravo od naroda do naroda in skleniti roke k molitvi za mir med narodi. Tudi v vprašanju miru je še treba, da se izpremeni javno mnenje, in govoriti moramo o »ove besede. Nemški razoroženi narod ima pravico živeti in biti enakopraven. Ta enakopravnost pa se ne sme doseči z večjim oboroževanjem, temveč s tem, da se oboroženi narodi razorožijo. Oboroževanje zadnjih let, pomeni nevarnost za mir. Ustvarilo je stalno pripravljenost k vojni. Proti temu pa mi danes pripravljamo armado molilcev in kličemo v to armado tudi ženske in otroke, da bodo iz našega naroda vstali moške in žene, ki bodo stopali v prvi vrsti kot apostoli miru.

Težka nesreča v rudniku

Bruselj, 7. febr. tg. Huda nesreča se je zgodila v rudniku Boix Longpre pri Marchienneu, in sicer radi eksplozije plinov. Od 26 rudarjev so do sedaj rešili samo 8 hudo ranjenih, dočim od ostalih 18 rudarjev niso dosegli nobenih znakov življenja. Šele opoldne so mogli zopet začeti dovajati zrak. Reševalna dela so posebno težka, ker vlada v jami vročina 60 stopinj.

Kraljica Marija za revne

Belgrad, 7. febr. l. Poleg karnevalskih prireditvev pustne nedelje je bilo danes v Belgradu tudi mnogo karitativnih sestankov. Največja prireditev je bila dobrodelna prodaja Srbske Majke, katero je otvorila sama kraljica Marija in na kateri je prodajala celo popoldne kneginja Olga, ki je predsednica društva Srbske Majke. Kraljica Marija je obiskala vse paviljone in sama mnogo kupila. Uspeh te karitativne prireditve, ki gre v korist siromašnih otrok, je bil zelo velik.

Ljubljanske vesti

Zrtev dela, zimskega sporta, nerodnosti.

Ljubljanska bolnišnica je danes sprejela ne- navadno veliko število ponesrečenec:

Mesarski pomočnik, 20 letni Jože Tihelj z Ježice, je včeraj sekal meso, pri tem pa mu je težka sekira spodletela iz rok ter mu padla na desno nogo in mu v navpični smeri skoraj presekala stopalo, tako, da se stopalo drži skupaj le z nekaj mišicami. Včeraj popoldne sta v Radovljici dva kmetska fanta, 18 letni Ferdo Pretnar in njegov brat Žagal doblo z dolgo žago. Prožna žaga pa je odskočila in udarila Ferda po levem očesu ter ga močno ranila. Pretnarju je zateklo oko, tako, da nič ne vidi nanj in morda ga bo tudi izgubil.

V Zgornji Hrušici so se fantje danes napravljali na neko oheet, poprej pa so se še malo zamudili v gostilni, nakar so stekli tja, kamor so bili povabljeni. 20 letni parketar Jože Jeranič pa je na oheeti padel in si zlomil kost v levi rami.

Ze na Svečnico se je ponesrečil 26 letni sin posestnika J. Z. Prijatelj mu je razkazoval revolver, ki je padel na tla in se sprožil in strel je pre-

Moje in tvoje

Narava, ali da bolj krščansko govorimo, Bog, skupni oče ljudi, je dal v začetku enako pravico vsem svojim otrokom do vseh stvari, ki jih potrebujejo za ohranitev svojega življenja. Nikdo izmed nas se ne more ponašati, da mu je narava podelila prednostno mesto pred drugim; toda nenazadnje poseleženje po nabiranju ni dovolilo, da bi to lepo bratstvo trajalo dolgo časa na svetu. Moralo je priti do delitve in do lastnine, kar je povzročilo vse spore in vse procese; od tod izvira beseda moje in tvoje, ta beseda tako mrzla, pravi čudoviti Janez Krizostom; od tod ta velika razlika v življenjskih razmerah, ko nekateri živijo v izobilju vsega, medtem ko drugi živelarijo v najhujšem pomanjkanju. (Bosuet. Pridiga o sv. Frančišku Asiškem.)

dri L.-ju desno podleht. Roka se mu je pričela gnajiti, tako, da je fant moral v bolnišnico.

Danes dopoldne se je na Jesenicah pri drsnju ponesrečila 6 letna Marija Klemenc, hči železničarja. Zlomila si je desno roko.

Pri sankanju pa se je ponesrečil 5 letni sin delavca Vinko Stanovnik iz Skofje Loke. Zlomil si je levo nogo v stegnu.

Najhujše pa je ranjen zadnji ponesrečenec, ki je prišel v bolnišnico že zvečer. — V Trbojah pri Smledniku so se odpravili na večer otroci sankat na bližnji, zelo strmi breg. Sankali pa so se kar s starijim zabojem. Na strmini je zaboj tako nerodno zavil, da se je prekopicnil. 6 letni sinček posestnika Pavel Novak si je pri tem padcu zlomil levo nogo v stegnu. Noga je dobesedno prelomljena in bo moral malček dolgo čakati v bolnišnici.

Živa baklja

V Vrhovčevi ulici se je danes okoli 11 dopoldne pripetila resna nesreča. Pri Stefaniji Straserjevi zaposlena služkinja, 21 letna Ana Pevec je prišla domov ter se je hotela ogreti pri štedilniku, na katerega se je naslonila s hrbtom. Razgreti štedilnik pa je zanetil obleko Peveče in naenkrat je bila Ana vsa v ognju. Vsa obleka ji je zgorela na telesu. Dekle je dobilo hude opekline po hrbtu, po rokah in nogah. Reševalni avto jo je prepeljal v bolnišnico. Stanje Peveče je skrajno resno.

Rešena letalca

Pariz, 7. febr. tg. Iz Alžira se poroča po radiju, da so našli francoska letalca Reginusja in Tougeja, ki sta radi pomanjkanja bencina obhitičala sredi saharske puščave. Imela sta s seboj samo za dva dni vode in sta že skoro umirala od žeje, ker sta bila 7 dni brez pomoči. Skušala sta priti do prve oaze, vendar pa v šestih dnevih nista mogla napraviti več kot 25 km poto.

Skupščina dela

Belgrad, 7. febr. l. Odbor za proučevanje zakonskega predloga o razdelitvi zastojnskega kuriva med siromašne delavce je danes dopoldne končal svoje delo in predal predstavnstvu Narodne skupščine svoje definitivne predloge. Zakonski predlog je nekoliko izpremenjen, toda le v malenkostih. Predlagano je, da dobijo drva ne samo siromašni poljski delavci, ampak delavci sploh. Razdeljevala se bodo tudi sirova drevesa. Obdarovani poljski delavci — ne pa industrijski — imajo pravico do bljeno kurjavo tekom leta prodajati, ako to želijo. Ostale spremembe so stilističnega značaja. Za poročevalca odbora je imenovan Mulalji. Nekateri člani odbora teh sprememb niso podpisali ter so predložili svoje odvojeno mišljenje. Tudi odbor za proučevanje gospodarskega sveta je dal svoje predloge Narodni skupščini. Po precej ostri debati so bile sprejete nekatere stilistične spremembe in je dr. Nedeljković, ki je predlagal rešitev nekaterih vprašanj na od njega zastopani način, ostal s še enim poslancem v manjšini, ki bo sama poročala v Narodni skupščini. Spremembe, katere je sprejela vlada, so vnešene v § 2. Starost članov sveta je potisnjena od 36 na 30 let in se belgradsktm članom sveta sploh odreče pravica do dnevnice in odškodnine.

Priznam, da me je ugnal, toda izigral sem svoj zadnji adut.

»Ovadi! te bom radi goljufije. Ti si navajal napačne podatke pri Zimi in mene zavedel v zmotu, zaradi katere jaz trpim škodo!«

Tako sem pravno utemeljil svojo grožnjo.

»To bi bila reklama. O, to bi bila reklama! Pokazali bi, kdo vse je naš naročnik. To bi ljudje drli k nam. Če ta odlični dostojanstvenik, ki pa ni edini dostojanstvenik, ki spekulira z življenjem, račun s človeško smrtjo, pa bi mali ljudje ne. Še Zidarjev sin bi bil navdušen, o, pa kako navdušen!«

Ali verjamete, da sem utihnil. Posebno misel na Zidarjevga sina me je potrdila k temu molku. To je bilo pred par dnevi.

Včeraj pa čitam osmrtnico starega Zidarja v časopisih. Padel je na poledici in se ubil.

Dr! sem k prijatelju.

»Prijatelj, zdaj pa je le mrtev!«

»O, škoda,« je snel klobuk, »prezgodaj, prezgodaj. Še tri tedne, samo še tri tedne! Tako pa ni nič. Devetnajst obrokov ti moram vrniti, celih devetnajst obrokov ti moram vrniti. Tu pa sem ob provizijo.«

In mi je na mestu vrnil 1550 Din.

In sem jih vzel.

Čez tri mesece sem izvedel, da je on dvignil zavarovalnino.

Saj bi ga tožil, toda saj veste: reklama in pa sint Sin! ...

Armada nekdanj in sedaj

Mnogo si obeta svet od mednarodne razorožitvene konference, ki trenutno zboruje v Zenevi. Sicer se oglašajo črnogledi, ki pravijo, da ni dobro znamenje, če zboruje razorožitvena konferenca med grmenjem topov. Toda prepustimo konferenco njeni usodi in pogledimo v zgodovino, s kakšnimi armadami so razpolagali naši predniki.

Pri Maratonu se je borilo 11.000 Atencev in Platejcev baje proti 100.000 Perzijcem. Vendar moramo Perzijcem vzeti vsaj za polovico manj, ker so stari Grki kaj radi množili število svojih nasprotnikov. Pri Kannah si je stalo nasproti 86.000 Rimljanov in 50.000 Kartazanov. V fridericijanski dobi so številke že večje. Rosbach: 22.000 Prusov in 60.000 Francozov; Leuthen: 35.000 Prusov in 65.000 Avstrijcev; Zorndorf: 32.000 Prusov in 50.000 Rusov; Hochkirch 30.000 Prusov in 65.000 Avstrijcev.

V dobi Napoleonovih vojn so številke še večje. Pri Jeni je 160.000 Francozov porazilo 120.000 Prusov; pri Eylau je imelo 80.000 Francozov precej opraviti s 58.000 Rusi in 6000 Prusi; pri Borodinu se je borilo pod Napoleonovim poveljstvom 140.000 Francozov proti približno enakemu številu Rusov. V bitki narodov pri Lipskem se je Bonaparte s svojimi 150.000 možmi, ki jim je stalo nasproti 300.000

zvezinih vojakov, komaj rešil katastrofalnega poraza; pri Sedanu pa je bilo 90.000 Francozov nasproti 250.000 Nemcem že vnaprej zapisanih porazu.

V juniju 1812 je velika francoska armada prekoračila reko Njemen. Tedaj je stopilo na ruska tla 450.000 mož pehote in topništva. 54.000 konjenikov in 1000 topov. V francosko-nemški vojni 1870-71 je Nemčija vrgla na fronto 1.350.000 mož, 265 konj in 2040 topov. Ob izbruhu svetovne vojne je štela nemška armada 2 milijona mož, 730.000 konj, 3816 lahkih in 1064 težkih topov. Avstrija pa je imela ob istem času 1.470.000 mož, 2370 lahkih in 168 težkih topov. Armade, ki so jih postavile na bojišče entente države, so bile dvakrat močnejše.

Skupno je bilo v svetovni vojni mobiliziranih v Nemčiji 13.25, v Avstriji 9, v Franciji 7.9, v Angliji z dominijoni vred 8.3, v Italiji 5.2, v Ameriki 3.8 in v Romuniji 1 milijon mož. Če računamo Rusijo z 10 milijoni, druge manjše države entente z 1 milijonom in Turčijo z Bolgarijo z 2.5 milij., potem si je v teku svetovne vojne stalo nasproti 24.75 milij. mož centralnih sil in 37.5 milij. mož entente. Na koncu vojne se je borilo na zapadni fronti 3.36 milij. Nemcem in 6.7 milij. mož entente.

valne vojne. K sreči je prav lahko najti izhod. Afrika leži tako rekoč pred vrati Evrope in bi brez nadaljnega lahko sprejela doberšen del njenega prebivalstva. Afrika je trikrat tolikšna kakor Evropa in pride tam komaj 5 prebivalcev na 1 kvadratni kilometer. Če bi se del evropskega prebivalstva naselil v Afriki, bi Evropa poleg vsega pridobila ugoden trg za svoje industrijske produkte.

Poljaki se hitro množijo

V zadnjih 10 letih je poljsko prebivalstvo naraslo za 17 odstotkov

Poljska je v decembru 1931 izvedla svoje drugo ljudsko štetje, katerega natančnih podatkov pa še ni na razpolago. Prvi objavljeni podatki pa kažejo, da je Poljska nedvomno dežela, v kateri se prebivalstvo najhitreje množijo. Po teh podatkih ima Poljska danes nad 32 milijonov prebivalcev in je njeno prebivalstvo od zadnjega ljudskega štetja 1921 naraslo za 17 odstotkov. In to kljub močnemu izseljevanju, ki je šele v zadnjih letih zaradi ostrih odredb Združenih držav popustilo. Še celo v deželah, kamor se ljudje na debelo priseljujejo, ni opaziti tako močnega naraščanja prebivalstva.

Smešnice

»Ali bi me lahko peljali na kolodvor?«
»Kajpada. Toda, izvolite, prosim, vstopiti na drugi strani, da vas konj ne vidi.«

»Ali res mislite, da pomeni nesrečo, če se kdo poroči na petek?«
»Seveda! Čemu naj bi bil ravno petek izjema!?«

»Gospod doktor, zopet je krojač zunaj in pravi, da ne gre preje pro, dokler ne poravnate računa.«
»Kar pripravite mu sobo za tujce!«

Sinko s šolskim spričevalom v roki: »Očka, kajne, da si obljubil, da mi podariš tvoje nalivno pero, če prinesem dobro spričevalo. Imaš veliko srečo: ga lahko kar mirno obdržiš.«

Špecerijsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd. dobavlja Gospodarska zveza v Ljubljani

izdelujejo se namovejši modeli otroških in igračnih vozov, triciklji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko. Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

»Majhne slike mi ne ugajajo, rad imam le velike stvari.«
»Ali ste umetnostni kritik?«
»Ne, pač pa izdelovalec okvirjev.«

V trgovino s hišno opravo je vstopil možki. Prodajalec je takoj skočil k njemu in ga vljudno pobalal:

»S čim naj vam postrežem, gospod?«
»Mož je globoko zajel sapo in začel: »O-o-p-p-r-r-r-a-a-v-o z-z-a i-j-j-e-d-d-i-l-l-i-i-c-c-o-o...«
»Na obroke, gospod, kajne?« je promptno odvrnil prodajalec.

Poravnajte naročnino!

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. Koncesionarna. Prospekt št. 16 zastoni. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje Ignacij Narobe Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 10 (pri Levu).

Novozgrajena hiša

z novo pekarno naprodaj. Odda se event. tudi v najem. — Hiša je v najbolj prometnem okraju. — Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 1553.

Debele

Luškinasteotrobe

kupite najceneje pri tržki A. VOLK, LJUBLJANA Reclleva cesta 24.

Konec carske rodbine

Rus Agabekov, ki sedaj živi v Bruslju in je bil svoječasno v službi sovjetov, je dal dopisniku pariškega lista »Midi« zanimivo poročilo o koncu zadnjih članov ruske carske rodbine. Bil je v Jekaterinburgu takrat, ko so bili umorjeni car, njegova žena, sin, štiri hčere in člani spremstva. Na vprašanje, zakaj so jih tako nenadoma spravili s sveta, je dejal Agabekov, da se je to zgodilo iz strahu. Tedaj je namreč prispela v Jekaterinburg alarmantna vest, da se belo-ruska armada pod Kolčakom že bliža mestu. Boljševiki v Jekaterinburgu so hoteli stopiti v zvezo z orednjim revolucionarnim odborom, toda vse telefonske in telegrafske žice so bile potrgane, tako da je bilo mesto povsem odrezano od ostalega sveta. Nato so na lastno pest sklenili pomoriti carsko rodbino. Na vprašanje, ali je bila velika kneginja Anastazija tudi umorjena, je Agabekov po kratkem premisleku dejal na svojo častno besedo, da je bila Anastazija tedaj umorjena in da torej ne more biti govora o njenem bivanju v Nemčiji. Nemogoče je bilo, da bi pobegnila, saj je bilo vse gosto zastraženo. Carsko rodbino so zveliki v neko sobo in jo tam enostavno z revolverji postrelili. Trupel niso sezgali, kakor se pogosto čuje, nego so jih vrgli v rove nekakega rudnika, v katerem že 200 let niso več kopali.

Ne več v Ameriko, temveč v Afriko!

Znani francoski politik Caillaux je objavil v nekem listu članek, v katerem najprej dokazuje, da ima Evropa 150 milijonov prebivalcev preveč. Ker o izseljevanju v Združene države ni več govora, si mora Evropa pač poiskati nadomestilo, in sicer v Afriki.

Caillaux izvaja: »Leta 1810. je bilo na svetu 450 milijonov ljudi. Leta 1913. je znašalo to število že 1750 milijonov. V Evropi sami je leta 1913. prebivalo 450 milijonov ljudi, dočim jih je bilo l. 1810. šele 180 milijonov. Skozi trinajst stoletij od Rimljanov dalje je prebivalstvo Evrope vsako stoletje povečalo za povprečno 50 milijonov, dočim je v zadnjem stoletju naraslo za 270 milijonov. Če Evropa v doglednem času ne bo našla primerne zatečišča za izseljevanje, ji preti nevarnost grozne iztreblje-

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«
Hranilne vloge se obrestujejo **najugodnejše**
Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem. Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica »elnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. **Kredit** v tekočem računu. **P o s o j i l a** proti poroštvo, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

LJUDSKA POSOJILNICA
registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani
obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog. **Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov dinarjev**

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,
v lastni palači ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.
Sprejema v zavarovanje:
1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe.
b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
Zastopniki v vseh mestih in farah.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA
BRZOJAVNI NASLOV: D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva 10) TELEFON ŠTEV.: 2057, 2470, 2979
GOSPOBANKA
Vloge nad Din 500.000.000- PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Kapital in rezerva nad Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split. Din 16.000.000-
Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše
Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Resnična zgodba
(Po starogrškem pripoveduje Joža Lovrenčič.)
I. Predgovor.
Kakor mislijo atleti in vsi, ki hočejo s telovadbo usovršiti svojo telesno moč, ne samo na vežbe, temveč tudi na smotren oddih in ga smatrajo za sestavni del pri treniranju: tako, menim, je potrebno tudi onim, ki se bavijo s slovtvom, da se po dolgem in napornem studiju oddahnejo in tako osvežijo duha za nova dela.
Za tak oddih ni primernejšega nego čtivo, ki prijetno in šegavo zabava ter obenem tudi uči. Moje delo bo, upam, to dosego ne samo po svoji snovi zanimivi, avanturistični, šegavih domislicah, polnem košu laži, podanih resno, kakor bi bile precejena resnica, temveč tudi po komičnosti v orisih, s katerimi cikanam na razne stare poete, zgodovinarje in filozofe, ki so nam zapustili v svojih knjigah neznansko število čudovitih zgodb in bi mogel vse imenoma navesti, če ne bi iz mojih izvajanj že sami zvedavo kurali...
Tako je Ktesias, Ktesiahov s Knida pisal v svoji knjigi o Indiji stvari, katerih ni ne sam videl ne slišal koga o njih pripovedovati. Imamo tudi delo nekega Jambula, ki popisuje čuda velikega oceana, katerega je, kajpada, sam fantaziral in to snov kaj zanimivo podaja. Slično so tudi drugi popisovali svoja beganja in tveganja po neznanih deželah in pokrajinah, pripovedujoč o neznanskih živilih, divjih ljudeh, nenavadnih šegah in običajih neverjetne storije. Vsem prednjači kot voditelj in učitelj takih norčavih zgodb znani Homer-

jev Odisej, ki je bajal Alkinoju o kralju Eolu in njegovih služnih vetrovih, o enočkah ajdih, ljudozrečih in drugih divjakih; bajal je dalje o živalih, ki so imele več glav, bajal o svojih tovarših, kako so se spremenili v živali, in še dolgo vrsto drugih budalosti.
Ko sem prebiral take in podobne stvari, nisem zameril tem pisem njihovih laži, ker sem vedel, da tudi možje, ki modroslovijo, niso nič boljši. Čudil sem se pa vendarle vedno, kako si morejo domišljati, da ne bi spoznali bravci, da mi v njihovih zgodbah ne trohe resnice.
Ničemurna slavočelnost je potisnila tudi meni pero v roko, da bi zapustil i jaz svetu kaj podobnega; res da nimam kaj pripovedovati — v življenju nisem doživel ne ene posebnosti — a pravico, da smem bajati, imam pač ko drugi. Odoležil sem se torej, a na bolj časten način, kakor ga poznajo drugi: vsaj eno resnico namreč povem, priznavajoč, da lažem. Zato pa upam, da me ne bo nihče napadal in mi oporekal, ko sam priznam, da ničesar resničnega ne povem.
Pišem namreč o stvareh, ki jih nisem ne videl ne doživel ne slišal o njih pripovedovati, o stvareh, ki ne samo, da jih ni, no da jih tudi nikoli ne bo. Bravcu, če mi kajnega nakloni dobra sreča, ni tedaj treba vanje verjeti!...
2. Na ladji do Vinskega otoka.
Nekega lepega dne sem se vkrcal pri Herkulovih kolonah, odkoder me je zaneslo ob ugodnem vetru v hesperijski Ocean. Vzrok moje plovbe je bilo nepotrebno navdušenje in želja, da bi doživel kaj novega in ugotovil, kje se pravzaprav

Ocean konča in kakšni ljudje živijo onkraj njega. Na pot sem se dobro pripravil. Založil sem se z jedačo in tudi vode sem natovoril toliko, da bi zadoščala. Dalje sem vzel s seboj petdeset tovaršev, ki niso bili nič manj radovedni kakor jaz, in še sem si priskrbel veliko množico orožja. Za dobro plačo sem najel dobrega krmarja svoji ladji — lahka brzoplovka je bila, a dovolj velika in močna za tako vožnjo.
Jadrati smo en dan in eno noč ob ugodnem vetru in ni nas prav nič zanašalo, dokler smo videli še obrežje. Naslednji dan je ob solntnem vzhodu zapihal hušji veter. Valovi so se vzpenjali, ozračje je polemnelo, jadra nismo mogli spustiti in prepustili smo se morali vetru.
Devetinsedemdeset dni nas je vihra premetavala, osemdeset dni smo pa v prvem svitu jutra zagledali nedaleč pred seboj visok, gozdnat otok, ob katerega ni več butalo valovje, ker se je bila nevihta že podela.
Pristali smo in se izkrcali. Utrujeni od tolikih naporov, ki smo jih prestali, smo legli in se zleknil po tleh. Ko smo tako precej časa počivali, smo vstali in določili trideset mož, ki naj bi ostali ob ladji in jo stražili, drugih enaindvajset pa nas je šlo v notranjost, da bi otok natančneje preiskali.
Ko smo prišli komaj kake tri stadije od obale v gozd, smo zagledali bronast steber, na katerem je bil že skoraj zabrisan grški napis: Do tu sta prodrla Herkul in Bakh. Poleg stebra smo opazili na neki skali dve stopinji, katerih ena je bila nič manj ko jutro dolga, druga pa nekoliko manjša. Ta je bila, tako menim, Bakhova, večja pa Herkulova. Pomolili smo k temu božanstvu in šli potem dalje. Nismo hodili dolgo in obstali smo ob reki, v kateri je teklo pravo rujno,

hiškemu podobno vino, in sicer v toliki množini, da bi moglo na nekaterih mestih nositi tudi ladje. Torej smo morali verjeti napisu na stebri, ko smo imeli pred seboj tako zgovoren dokaz, da se je nekoč mudil tod Bakh.
Da bi odkrili izvir te čudovite reke, smo prodrali ob nje, a ga nismo našli. Pač pa smo prišli do neštevilnih ogromnih trt, obloženih z grozdi, iz katerih je kapljalo rujno vino in se cedilo in zbiral v reko. V reki smo videli tudi rube, ki so po barvi in okusu sličile vinu. Nekaj smo jih ujeli in pojedli, a smo se z njimi kmaju opijanili. Ko smo jih preiskali, smo ugotovili, da so vsebovale polno kvasu. Pozneje smo jo pogruntali, da smo pomešali vinske rube s pravimi in tako se nam je posrečilo, da smo premočno vinsko jed nekoliko omilili.
Ko smo prebrodili na nekem plitvem mestu reko, smo našli nenavadno čudno vrsto trt. Pri tleh so imele močno, debelo deblo, zgoraj pa so bile prave ženske postave, prav take, kakor rišejo pri nas Dafno, ki se je spremenila v drevo, ko jo je hotel Apolon objeti. Iz njihovih prstov so poganjale mladike, ki so bile polne grozdov, in še okoli glav so se jim vile in jih krasile z listi in grozdem. Prijazno pozdravljajoč so se nam približale in nas vzprejemale. Večinoma so govorile grški, nekateri pa tudi po lidjsko in indijsko. Tudi poljubljale so nas, toda kogar so poljubile, je bil takoj vinjen in zmeden. Da bi trgali z njih grozde, niso pustile in so kričale ob bolečine, kakor bi jih hoteli izruvati. Nekateri izmed mojih ljudi so se jim tako približali, da so jih objeli, a so se takoj spremenili v trte in pognali mladike. Če bi kaj delj čakali, bi še videli, kako so obrodili tudi grozde. (Dalje.)